

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

مقایسه دیدگاه مربیان و متخصصان تربیت بدنی در خصوص شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی و استقامتی

نگارش

جاسم اسداللهی

استاد راهنما: دکتر علیرضا رضانی

استاد مشاور: دکتر جواد آزمون

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

دورشته تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش عمومی

پاییز ۱۳۹۱

«باسمه تعالی»

مدیریت تحصیلات تکمیلی

تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب جاسم اسداللهی متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه/رساله حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این پژوهش از آن ها استفاده شده است، مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مأخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه/رساله قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از اعتبار ساقط خواهد شد.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: جاسم اسداللهی

امضاء

تأییدیه هیأت داوران

تقدیم به

شهر علم، رحمہ للعالمین و خاتم النبیین، حضرت محمد مصطفیٰ (صلی اللہ علیہ وآلہ)؛

و

امیر مؤمنان، حیدر کرار و دروازہ شهر علم نبوی، علی بن ابی طالب (سلام اللہ علیہ)،
ہمو کہ با فریاد "سلونی قبل ان تفقدونی" (ہر جہ می خواهید از من بپرسید قبل از اینکه از بینتان بروم) "اش،
آہ حسرت از نهاد پویندگان دانش برداشته، کہ چرا قدر حضرتش دانستہ نشد!

و

ریحانہ ملکوت، پارہ تن رسول خدا (ص)، فاطمہ الزہرا (سلام اللہ علیہا)؛

و

اولاد پاک این خاندان (سلام اللہ علیہم اجمعین)

تقدیر و تشکر

امام رضا(ع):

کسی که از واسطه های نعمت در بین مخلوقات سپاسگذاری نکند، از خدا تشکر نکرده است.

این مجموعه مدیون تلاش ها و راهنمایی های دلسوزانه اساتید بزرگواری است که بنده افتخار شاگردی آنها را داشته ام؛ به ویژه اساتید ارجمند جناب آقای دکتر علیرضا رضانی که حق راهنمایی را تمام کردند و جناب آقای دکتر جواد آزمون به خاطر مشاوره و رهنمودهایشان کمال تشکر و امتنان را دارم.

همچنین از جناب آقای بهرام پازوکی (مربی اسبق تیم ملی شنا) و کلیه مربیان شنا و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی و تمام دوستانی که به هر نحو در انجام این پژوهش مرا یاری رسانده اند و در این کوتاه سخن مجال آوردن نام تک تک آنها نیست، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

هدف پژوهش مقایسه دیدگاه مربیان شنا و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در خصوص شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی و استقامتی بود. به این منظور از مربیان شنا و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی شهر تهران که تعدادشان به ترتیب ۱۰۲ و ۱۱۷ نفر بود به عنوان جامعه آماری استفاده گردید. با استفاده از روش نمونه گیری طبقه ای و طبق جدول مورگان حجم نمونه از طبقه مربیان ۶۴ نفر و از طبقه متخصصین تربیت بدنی ۷۴ نفر تعیین گردید. سپس توسط پرسشنامه گائینی (۱۳۸۲) از ایشان نظر سنجی بعمل آمد. این پرسشنامه به روش لیکرت تنظیم شده است. در تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون "کلموگراف-اسمیرنوف" جهت سنجش توزیع طبیعی داده ها و از آزمون های ناپارامتریک "یومن ویتنی" و "خی دو" جهت مقایسه نظرات مربیان و متخصصان استفاده شد.

بر اساس نتایج، از دیدگاه مربیان شنا و متخصصان تربیت بدنی، شاخص های استعدادیابی انگیزه درونی، قد، طول کف دو دست، انعطاف پذیری شانه، چابکی و توان بی هوازی مهمترین معیارهای تاثیرگذار در شنای سرعتی و شاخص های حداکثر اکسیژن مصرفی، انگیزه درونی، هماهنگی، قدرت شناوری، مقاومت در برابر خستگی و تحمل در برابر تنش مهمترین معیارهای تاثیرگذار بر شنای استقامتی محسوب می شوند. همچنین نتایج نشان داد بین دیدگاه مربیان و متخصصان در شنای سرعتی بین شاخص های سرعت عکس العمل، هماهنگی، چابکی، توان هوازی بیشینه، فاصله عرضی دو دست، طول کف دست، توده خالص بدن، توان بی هوازی، انعطاف پذیری مچ پا، استقامت عضلانی، استقامت عمومی، سرعت، قدرت و تیپ بدنی و در شنای استقامتی بین شاخص های مقاومت در برابر خستگی، ظرفیت حیاتی، استقامت عضلانی، استقامت عمومی، توده خالص بدن، توان بی هوازی، چابکی، توان هوازی بیشینه، درصد چربی بدن، انعطاف پذیری شانه، سرعت عکس العمل، انگیزه درونی و تیپ بدنی در سطح معنی داری $p \leq 0.05$ تفاوت معنی داری وجود دارد. پیشنهاد می شود مربیان شنا جهت گزینش شناگران نخبه سرعتی و استقامتی از شاخص های استعدادیابی مشترک بین مربیان و متخصصین استفاده نمایند.

واژگان کلیدی: استعدادیابی ورزشی، شنا سرعتی، شنا استقامتی، مربی شنا، متخصص تربیت بدنی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
آ.....	تأییدیه هیأت داوران.....
ب.....	تقدیم.....
ج.....	تقدیر و تشکر.....
د.....	چکیده.....
ه.....	فهرست مطالب.....
ح.....	فهرست جدولها.....
۱.....	فصل اول: طرح مسئله
۲.....	۱-۱- مقدمه.....
۳.....	۱-۲- عنوان تحقیق.....
۳.....	۱-۳- بیان مسئله.....
۵.....	۱-۴- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۸.....	۱-۵- اهداف تحقیق.....
۸.....	۱-۵-۱- هدف کلی تحقیق.....
۸.....	۱-۵-۲- اهداف اختصاصی تحقیق.....
۹.....	۱-۶- قلمرو تحقیق.....
۹.....	۱-۶-۱- قلمرو مکانی تحقیق.....
۹.....	۱-۶-۲- قلمرو زمانی تحقیق.....
۹.....	۱-۶-۳- قلمرو آزمودنی های تحقیق.....
۹.....	۱-۷- سوالات تحقیق.....
۱۰.....	۱-۸- فرضیه های تحقیق.....
۱۰.....	۱-۸-۱- تعاریف نظری.....
۱۰.....	۱-۸-۲- تعاریف عملیاتی.....
۱۲.....	فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

۱۳	۱-۲-مقدمه.....
۱۳	۲-۲-مبانی نظری تحقیق.....
۱۳	۱-۲-۲ تعریف استعداد و استعداد یابی.....
۱۴	۲-۲-۲ روشهای شناسایی استعدادها.....
۱۴	۳-۲-۲ ملاک شناسایی استعدادها.....
۱۵	۱-۳-۲-۲ سلامتی.....
۱۶	۲-۳-۲-۲ اندازه های آنتروپومتریک.....
۱۶	۳-۳-۲-۲ وراثت.....
۱۷	۴-۳-۲-۲ توزیع تارهای عضلانی.....
۱۷	۴-۲-۲ مراحل شناسایی استعدادها.....
۱۷	۱-۴-۲-۲ مرحله اول.....
۱۸	۲-۴-۲-۲ مرحله دوم.....
۱۹	۳-۴-۲-۲ مرحله نهایی.....
۲۰	۵-۲-۲ عوامل مهم در شناسایی استعداد.....
۲۱	۶-۲-۲ ملاک های استعدادیابی در اجرای شنا.....
۲۵	۷-۲-۲ مدل استعدادیابی در چین.....
۳۳	۸-۲-۲ انواع شنا.....
۳۷	۳-۲-تحقیقات داخلی.....
۴۱	۴-۲-تحقیقات خارجی.....
۶۱	۵-۲-جمع بندی.....
۶۲	فصل سوم: روش شناسی تحقیق.....
۶۳	۱-۳-مقدمه.....
۶۳	۲-۳-روشو طرح تحقیق.....
۶۴	۳-۳-جامعه آماری.....

۶۴	۳-۴- نمونه، روش نمونه گیری و حجم نمونه.....
۶۵	۳-۵- ابزارهای گردآوری داده ها(اطلاعات).....
۶۵	۳-۶- گردآوری داده ها(اطلاعات).....
۶۶	۳-۷- محدودیت ها
۶۶	۳-۸- روش تجزیه و تحلیل داده ها(اطلاعات).....
۶۸	فصل چهارم : یافته های تحقیق
۶۹	۴-۱- مقدمه.....
۶۹	۴-۲- توصیف متغیرها
۶۹	۴-۲-۱- طبقه بندی و توصیف داده ها.....
۷۵	۴-۳- بررسی سوالات تحقیق و ارائه نتایج.....
۸۸	فصل پنجم : نتیجه گیری، بحث و پیشنهادات
۸۹	۵-۱- مقدمه.....
۸۹	۵-۲- بحث و نتیجه گیری.....
۸۹	۵-۲-۱- بررسی شاخص های آنتروپومتریک.....
۹۱	۵-۲-۲- بررسی شاخص های روانی - اجتماعی.....
۹۲	۵-۲-۳- بررسی شاخص های آمدگی عمومی و فیزیولوژیک
۹۷	۵-۳- پیشنهادات برگرفته شده از یافته های پژوهش.....
۹۸	۵-۴- پیشنهادهایی برای پژوهش های بعدی.....
۱۰۰	پیوست ها.....
۱۰۱	ضمیمه ۱
۱۰۵	ضمیمه ۲.....
۱۰۶	فهرست منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲: استاندارد عملکرد شنا.....	۳۱
جدول ۲-۲: گزیده ای از نتایج تحقیقات ارائه شده در بخش تحقیقات داخلی.....	۵۵
جدول ۲-۳: گزیده ای از نتایج تحقیقات ارائه شده در بخش تحقیقات خارجی.....	۵۶
جدول ۱-۴: ویژگی های آزمودنی های شرکت کننده در پژوهش.....	۶۶
جدول ۲-۴: توصیف شاخص های استعدادیابی شنا از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی.....	۶۷
جدول ۳-۴: توصیف شاخص های استعدادیابی شنا از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی (بلوغ ، تیپ بدنی، سن شروع آموزش شنا).....	۶۸
جدول ۴-۴: توصیف شاخص های استعدادیابی شنا از دیدگاه مربیان شنا.....	۶۹
جدول ۵-۴: توصیف شاخص های استعدادیابی شنا از دیدگاه مربیان شنا(بلوغ ، تیپ بدنی، سن شروع آموزش شنا).....	۷۰
جدول ۶-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی از دیدگاه مربیان شنا.....	۷۱
جدول ۷-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی از دیدگاه مربیان شنا (بلوغ ، تیپ بدنی ، سن شروع آموزش شنا).....	۷۲
جدول ۸-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای استقامتی از دیدگاه مربیان شنا.....	۷۳
جدول ۹-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای استقامتی از دیدگاه مربیان شنا(بلوغ، تیپ بدنی، سن شروع آموزش شنا).....	۷۴
جدول ۱۰-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی.....	۷۵
جدول ۱۱-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی (بلوغ، تیپ بدنی، سن شروع آموزش شنا).....	۷۶
جدول ۱۲-۴: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای استقامتی از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی.....	۷۷

جدول ۴-۱۳: اهمیت شاخص های استعدادیابی شنای استقامتی از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی (بلوغ، تیپ بدنی، سن شروع آموزش شنا).....	۷۸
جدول ۴-۱۴: مقایسه دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و مربیان شنا در خصوص شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی.....	۸۰
جدول ۴-۱۵: مقایسه دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و مربیان شنا در خصوص شاخص های استعدادیابی شنای استقامتی.....	۸۲
جدول ۴-۱۶: نتایج کلی بررسی دیدگاه مربیان و متخصصان تربیت بدنی در خصوص شاخص های استعدادیابی شنا سرعتی و استقامتی.....	۸۳

فصل اول

طرح مسئله

۱-۱- مقدمه

یکی از ویژگیهای مشترک صنعت، ورزش و نظامی گری، انتخاب افراد برای مشاغل خاصی است که به اجرای مهارتهای حرکتی نیازمندند. فرایند انتخاب شامل پیش بینی است. در پیش بینی به عمل آمده انتظار می رود فرد انتخاب شده کار مورد نظر را بهتر از کارهای دیگر و حتی بهتر از افراد دیگر انجام دهد. به عبارت دیگر پیش بینی فرض می کند که افراد انتخاب شده کار مورد نظر را بهتر از افراد دیگری که انتخاب نشده اند، انجام خواهند داد. اگر افراد مناسب کارهای مناسب خود را انجام دهند، وقت و پول زیادی صرفه جویی خواهد شد و کارکنان رضایت بیشتری از کار خود خواهند داشت. در این موقعیت، بخش کلیدی فرایند پیش بینی، تکامل راههای مناسب برای سنجش توانایی حرکتی داوطلبان و سپس هدایت کردن افراد انتخاب شده به کارآموزی و تمرین ورزش یا شغل مورد نظر است [۱].

امروزه استفاده از استعدادهای بالقوه و اجرای تمرین های مستمر، مناسب و منطبق بر اصول علمی؛ رمز موفقیت در میدانی ورزشی می باشد. دستیابی به اطلاعات دقیق و جامع در مورد ورزشکاران و شناساییه موقع استعدادهای ورزشی و پرورش آنها، امکان موفقیت در صحنه های ورزشی را افزایش می دهد. از طرفی تحولی که امروزه در ورزش نوین از نظر فیزیکی، فیزیولوژیکی و روانی رخ داده است، اهمیت اطلاعات عینی خصوصا در مورد شناسایی استعدادهای ورزشی افراد را دو چندان نموده است. به همین دلیل از جمله وظایف مربیان، علاوه بر آگاهی از علوم ورزشی، داشتن توانایی های لازم در انتخاب ورزشکاران مستعد برای رشته مورد نظر است [۲].

رویداد مهم المپیک که هر چهار سال یکبار رخ می دهد گرایش های فزاینده ایی به پیش بینی های آتی را پدید آورده است. در حین آماده شدن برای بازیهای المپیک ، گزینش و پرورش ورزشکاران در هر کشور به یک مسئله مهم تبدیل شده و به نظر می رسد که بعضی از کشورها فرایند استعدادیابی توسعه یافته ای دارند، در حالی که فرایند استعدادیابی و گزینش ورزشکاران در برخی دیگر از کشورها کفایت لازم را ندارد. در دیدگاه رایج ، کشوری در بازیهای المپیک موفق خواهد بود که افرادی را که می توانند به

ورزشکاران لایقی تبدیل شوند را در سنین پایین تر با دقت بالایی شناسایی کنند [۱]. یکی از رشته های ورزشی اصلی در المپیک که طرفداران بسیاری نیز دارد، شنا است. با توجه به کسب ورودی المپیک پکن توسط یک شناگر کشور، ضرورت شناسایی و تربیت استعدادها برای حرکت به سمت جلو نمایان است.

یافتن استعدادهایی که بتوانند در عرصه های بین المللی بویژه در بازیهای المپیک و در رشته شنا افتخار آفرین باشند به یکی از اهداف ورزشی کشورها تبدیل شده که البته در خصوص آن اختلاف سلیقه هایی نیز وجود دارد. بدیهی است یافتن راهها و روشهای میدانی، غیر تهاجمی، مقرون به صرفه و نزدیک کردن دیدگاه ها و سلاقی، بویژه مواقعی که اظهارات و نظرات تخصصی ترمی شوند، یکی از آرزوهای دست اندرکاران این رشته ورزشی مهم و پرطرفدار است که لازمه آن مطالعه، بررسی، مقایسه و انتخاب مناسب ترین روشهای حصول به اهداف است.

۱-۲- عنوان تحقیق

مقایسه دیدگاه مربیان و متخصصان تربیت بدنی در خصوص شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی و استقامتی

۱-۳- بیان مسئله

موضوع استعدادیابی، به عنوان موضوعی جالب، بویژه برای کسانی که با ورزشکاران جوان کار می کنند و به سطوح رقابتی چشم دارند، به سرعت وارد دنیای ورزش شده است. تا این اواخر شناسایی ورزشکاران بر مبنای انتخاب طبیعی (فرد در اثر سنتهای پیشین، خواسته های والدین، همراهی با همسالان و ... در یک ورزش شرکت می کند و در اکثر مواقع به دلیل مستعد نبودن در آن رشته ورزشی، عملکرد خوبی ندارد. مربی نیز با توجه به بینش شخصی خود و دسته ای از اینگونه ورزشکاران، چند تن از آنان را به عنوان ورزشکار مستعد برمیگزیند) بوده است. این موضوع هنوز در بسیاری از کشورها وجود دارد. نوباوگان اغلب بر اساس بینش مربی و عملکرد ورزشی آنان در مقایسه با همسالان خود، انتخاب شده اند از آنجا که این روش اثر بلوغ بر عملکرد را در نظر نمیگیرد و از سوی دیگر، برآورد موفقیت در سایر رشته ها را مد نظر

قرار نمی دهد، با محدودیتهایی روبرو است [۳]. همچنین تقدم اقدامات سلیقه ای مسئولین بر اجرای برنامه های سیستماتیک و استراتژیک، از ضعفهای عمده این روش محسوب می شود [۴۷].

در مقابل این روش، روش علمی قرار دارد که پیروی از نظام استعدادیابی (راهنمایی افراد به سوی ورزشهای خاص و انتخاب افراد مستعد از میان آنان با توجه به استعدادهای ذاتی ایشان) را الگوی کار خود قرار داده است [۴].

بسیاری از مربیان بزرگ روند مربیگری خود برای تیم های ورزشی را با گام استعدادیابی آغاز می کنند زیرا آنان بر این عقیده اند که بعضی از ورزشکاران توانایی ذاتی بیشتری نسبت به سایرین جهت سازگاری با تمرینات ورزشی را داشته و می توانند پاسخهای مناسب تری نسبت به دیگر ورزشکاران از خود نشان دهند. بنابراین شناسایی و انتخاب این افراد در اولویت قرار می گیرد [۲].

در بازمینی متون ، ورزشهایی که نظام استعدادیابی را تا حدودی مورد استفاده قرار داده اند، عبارتند از: ژیمناستیک، کشتی، قایقرانی، شیرجه، دو و میدانی، هاکی و بیسبال، ولی تنها تحقیقات محدودی در زمینه شنای رقابتی به عمل آمده است. در شنای رقابتی ، شناگران در چهار شنا (کرال سینه ، کرال پشت، قورباغه و پروانه) در مسافتهای ۵۰ تا ۱۵۰۰ متر به رقابت می پردازند. از آنجا که ورزش شنا انفرادی است ، تجزیه تحلیل آن ساده تر بوده و سطوح بالای موفقیت در این ورزش در ابتدای زندگی و نسبتا در دوره کوتاهی بدست می آید [۳].

یکی از معتبرترین ارکان شناسایی و پرورش ورزشکاران نخبه، مربیان ورزشی هستند. رشته شنا نیز از این امر مستثنی نبوده و شناگران تحت نظر مربیان خود به تمرین می پردازند. بسیاری از مربیان شنا به صورت تجربی عوامل خاصی را که در موفقیت شناگران نقش دارند را کشف کرده و جهت گزینش و استعدادیابی شناگران ، این معیارها را الگوی خود قرار می دهند. این در حالی است که اخیرا متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی نیز با مطالعات فراوان در حیطه های فیزیولوژیکی، بیومکانیکی و روانشناسی ورزشی، عوامل و معیارهایی را جهت استعدادیابی و گزینش ورزشکاران در رشته های مختلف ورزشی، از جمله رشته شنا، ارائه کرده اند. با گردآوری، تدوین و مقایسه شاخص های استعدادیابی رشته شنا از دیدگاه این دو قشر می توان به نکات ارزشمندی دست یافت که به رشد و پیشرفت ورزش ملی کمک خواهند کرد. به عنوان مثال با مقایسه شاخص های استعدادیابی مربیان با شاخص های علمی ارائه شده توسط متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی می توان نتیجه گرفت که آیا مربیان شنا معیارهای انتخاب ورزشکاران نخبه را با کشفیات علمی جدید تطبیق می دهند یا هنوز همان دیدگاههای سنتی و شخصی خود را مد نظر دارند؟ توجه به این نکته بسیار

ضروری است که برخی از مربیان به سختی یافته های علمی را می پذیرند. به عنوان مثال "ویلما شکسپیر" رئیس فعلی موسسه انگلیسی ورزش (در استرالیا) و مربی سابق تیم ملی نت بال استرالیا که سابقه مدیریت آکادمی ورزش ایالت کوئیزلند را نیز دارد این مسئله را اینگونه تایید کرده است: "مدت زمان زیادی طول کشید تا اصلا قبول کنم که علم می تواند نقشی در ورزش داشته باشد و در واقع پس از شکست در یک تورنمنت جهانی بود که تازه متوجه شدم که بهتر است این دید غیر عاقلانه در من از بین رود" [۵].

از سوی دیگر شنای رقابتی شامل مواد مختلفی بوده و هر ماده نیازهای فیزیولوژیکی، آنروپومتریکی و روانی-اجتماعی خاص خود را می طلبد. در یک تقسیم بندی کلی می توان شنای رقابتی را به دو دسته متمایز، به نام های شنای استقامتی و شنای سرعتی تقسیم کرده است [۶]. تحقیقات علمی نشان می دهند که ویژگیهای شناگران استقامتی با ویژگیهای شناگران سرعتی متفاوت می باشند. به عنوان مثال برای سریع شنا کردن، عضلات حرکتی باید بتوانند در دوره های زمانی بسیار کوتاه، بازده های توانی مکانیکی خیلی زیادی تولید کنند. برعکس، در شنا های استقامتی؛ عضلات اندامی (دست ها و پا ها) باید بتوانند توان اوج خیلی کمتری تولید کنند، ولی بازده توانی نسبتا متوسطی را در دوره ی زمانی طولانی مدت حفظ کنند. شناگران سرعتی باید طوری تمرین کنند که بتوانند بازده توانی اوج خود را به مقدار زیاد افزایش دهند، در حالی که شناگران استقامتی باید به گونه ای تمرین کنند که بتوانند بازده توانی خود را در دوره زمانی طولانی با حداقل خستگی عضلانی حفظ کنند و ... [۶]. مع الوصف، وجود برخی اختلاف نظر ها بین متخصصان علوم ورزشی و تربیت بدنی با مربیان شنا در خصوص شاخص های استعدادیابی برای کشف شناگران سرعتی و استقامتی، محقق را بر این داشت تا وجود اتفاق و یا اختلاف نظر بین این دو گروه مرجع را بررسی نماید.

۱-۴- اهمیت و ضرورت

در صورت شناسایی توانایی ها و پیش نیاز های مورد نیاز یک رشته ورزشی، می توان سطح مهارت و موفقیت افراد مستعد را در آینده پیش بینی کرد. به نظر بیشتر صاحب نظران، بی توجهی به برخی از عوامل و پیش نیاز های تعیین کننده، اگر چه احتمال موفقیت را غیر ممکن نمی سازد، اما یقینا آنرا بسیار محدود و ضعیف می سازد. این پیش نیازها می تواند جنبه آنروپومتریکی، آمادگی جسمانی و حرکتی، مهارتی و روانشناختی داشته باشد. در فرایند استعدادیابی و انتخاب افراد مستعد ورزش متکی بودن به یک نظام که بتواند کلیه مراحل استعدادیابی و سپس پرورش آنها را در بر گیرد، یک ضرورت است. اگر یک نظام به درستی تعریف و اجرا شود، بی تردید نتیجه آن، کسب موفقیت در مسابقات بین المللی و جهانی خواهد بود.

در همین راستا ساتیرادو و شیلپوری (۲۰۰۹) اعلام کردند کشف افراد علاقه مند و با استعداد از مهمترین عوامل در توسعه ورزش قهرمانی استرالیا به شمار می آیند. بنابراین تشخیص استعدادها، تعیین میزان آنها و تمیز تفاوت‌های فردی در استعدادهای مختلف، مهمترین کار مربیان و مشاوران ورزشی است [۲ و ۵۴].

بسیاری کشورها از دیر باز به این مهم پی برده و به عملیاتی کردن برنامه های استعدادیابی همت گماشته اند. پیچیده ترین روشهای استعدادیابی در کشورهای شوروی سابق، آلمان شرقی و کشورهای اروپای شرقی اجرا می شد [۲]. در چین هم هر فدراسیون ورزشی دارای یک کمیته استعدادیابی است که بر اساس الگوی خاص عمل می کند [۲]. توجه به نظام استعدادیابی و کشف نخبگان ورزشی به قدری حائز اهمیت است که کشورهای نامدار در عرصه ورزش، انواع برنامه های حمایتی فنی، مالی و ... را الگوی بسیاری از طرح های خود در راستای نظام نخبه پروری قرار داده اند. به عنوان مثال کشور انگلستان حدود ۱۲۰ میلیون دلار برای تاسیس شبکه ای منطقه ای از موسسات ورزش قهرمانی هزینه کرد و همچنین از چهار سال پیش از المپیک سیدنی، حدود ۱۰۰ میلیون دلار برای حمایت از ۶۰۰ ورزشکار خود اختصاص داد. کشورهای دیگر نیز چنین سرمایه گذاری هایی انجام داده اند. در بیان کوتاه تر همان گونه که "هوگن و نورتن" اشاره می کنند، تخصیص بودجه بیشتر به سمت پرورش مهارت های ورزشکاران مستعد، در راستای بالیدن ورزشکاران نخبه بوده است [۵]. در سالهای اخیر دولت ها علاقه بیشتری برای دخالت مستقیم در فرایند توسعه ورزش قهرمانی از خود نشان داده اند؛ بدین صورت که خواستار تغییرات اساسی در سازمانهای ورزشی ملی (NSOs)^۲ و نهادهای مسئول در سطح ملی (NGBs)^۳ (به عنوان مثال مدیریت حرفه ای، مربیگری با کیفیت بالا، و برنامه های استعدادیابی) به عنوان شرط اعطای کمک های مالی شده اند [۵]. برنامه های نخبه پروری در کشورهای پیشرفته ورزشی تنها به حمایت های مالی ختم نمی شود، بلکه مسئولان ورزشی آن کشورها سعی می کنند سطوح فنی مربیان و نخبگان ورزشی را نیز با کمک گرفتن از یافته های علمی جدید ارتقا دهند. در مورد شنای استرالیا باید گفت که مربیگری جدید و علمی یک عامل بسیار مهم و تاثیر گذار در "دوره طلایی شنای استرالیا" (فاصله بین دهه ۱۹۵۰ و اوایل دوره ۱۹۶۰) بود که بیش از همه توسط "فوربز کارلایل"^۴ و "هری گلگر"^۵ ارائه می شدند [۵].

1- Hogan and Norton

2- National Sporting Organization

3- National Governing Bodies (NGB)

4- Frobes Carlile

5- Hary Gallager

هاول و همکاران^۱ (۱۹۹۷) در تحقیق خود بیان کردند: نتایج شناگران استرالیایی در بازیهای المپیک ۱۹۵۲ هلسینکی به دلیل استفاده از شیوه های غیر علمی مربیگری اصلا موفقیت آمیز نبود. آنان برای آماده سازی شناگران برای بازیهای المپیک ۱۹۵۶ ملبورن به استفاده از روشهای علمی تمرین که محصول پژوهش های پروفیسور فرانک کاتن و دستیارش فوربز کارلایل بود، رو آوردند. متعاقبا نتایج کسب شده در این بازیها، بهترین نتیجه استرالیا در تاریخ شنای این کشور بود [۵]. در پرورش نخبگان ورزشی آلمان و استرالیا، دانشمندان ورزشی نقش اصلی داشته و مربیان نقش دستیار آنها را به عهده دارند [۶۵].

بنابر آنچه گذشت، ضرورت استعدادیابی و حمایت از نخبگان ورزشی و خصوصا تلفیق یافته های علوم ورزشی و تربیت بدنی با تجارب مربیان، کاملا واضح و مبرهن است. از سوی دیگر روند استعدادیابی باید به قدری دقیق باشد که بنابر گفته متخصصین امر، حتی شاخص های استعدادیابی مواد مختلف یک رشته (مثلا مواد ۵۰ متر و ۲۰۰ متر در رشته شنا) باید از یکدیگر متفاوت باشند [۲۰]. لذا در فرایند کشف و پرورش شناگران مستعد، باید به ویژگی های متمایز شناگران سرعتی و استقامتی نیز توجه نمود.

جهت حضوری قدرتمندانه در میادین بزرگ ورزشی همچون المپیک و مسابقات جهانی باید هزینه های مالی و زمانی گزافی را صرف آماده سازی ورزشکاران نمود. اگر فرایند استعدادیابی در ابتدای برنامه به خوبی صورت نپذیرد و دوره های آماده سازی روی ورزشکاران غیر مستعد اجرا شود، نه تنها نتایج مطلوبی کسب نخواهد شد بلکه سرمایه های مالی، زمانی و انسانی کشور به هدر خواهد رفت. در سال ۱۳۸۲ گائینی طرح پژوهشی ای با عنوان "بررسی وضع موجود و تدوین شاخص های استعدادیابی در رشته شنا"، بر روی شناگران پسر نوجوان اردوی آمادگی مسابقات کشورهای مسلمان انجام داد. او ابتدا با معیار های علمی، شاخص های استعدادیابی رشته شنا را تدوین کرد و سپس به بررسی رابطه بین این شاخص ها و رکورد های شناگران نوجوان پرداخت. وی در نهایت گزارش کرد: از بین ۴۰ شاخص استعدادیابی و ۴۰ رکورد ثبت شده تنها بین ۳ شاخص استعدادیابی و رکورد های کسب شده رابطه معنی داری وجود دارد [۴]. این تحقیق نشان می دهد نوجوانانی که جهت اعزام به مسابقات برون مرزی آماده می شدند، از لحاظ شاخص های استعدادیابی در حد مطلوبی نبوده و با صرف سرمایه های مالی و زمانی گزاف به مسابقات اعزام شدند. اگر این سرمایه گذاری روی ورزشکاران مستعد انجام می شد، نه تنها از هدر رفتن سرمایه های ملی جلوگیری می شد، بلکه با درخشش شناگران ایرانی در رقابتهای برون مرزی آوازه کشور جهانی می گردید. لذا با عنایت به وجود وفاق علمی و تجربی در بین دست اندرکاران حوزه ورزش شنا، یافتن راههای مقرون به صرفه و مقبول، تلاش در جهت حضور موفقیت آمیز در عرصه های بین المللی ورزش شنا در مواد سرعتی و استقامتی، آشنایی با

^۱- Howell et al

نظرات متخصصین تربیت بدنی و علوم ورزشی با مربیان تیم های ورزشی شنا در خصوص شاخص های استعدادیابی شنا در این مواد و مقایسه این دیدگاهها با یکدیگر، می توان اهمیت پرداختن به تحقیقی با عنوان مقایسه دیدگاه مربیان شنا و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در خصوص شاخص های استعدادیابی شنای سرعتی و استقامتی را توجیه کرد.

۱-۵- اهداف تحقیق

۱-۵-۱- هدف کلی

مقایسه بین دیدگاه مربیان شنا و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در خصوص شاخص های استعدادیابی در شنای سرعتی و استقامتی

۱-۵-۲- اهداف اختصاصی

- ۱- شناسایی شاخص های استعدادیابی از دیدگاه مربیان در شناهای سرعتی
- ۲- شناسایی شاخص های استعدادیابی از دیدگاه مربیان در شناهای استقامتی
- ۳- شناسایی شاخص های استعدادیابی از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در شناهای سرعتی
- ۴- شناسایی شاخص های استعدادیابی از دیدگاه متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در شناهای استقامتی
- ۵- مقایسه شاخص های استعدادیابی از دیدگاه مربیان و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در شناهای سرعتی
- ۶- مقایسه شاخص های استعدادیابی از دیدگاه مربیان و متخصصان تربیت بدنی و علوم ورزشی در شناهای استقامتی